

Наслов

Свечаношћу у САНУ обележено 95 година заштите интелектуалне својине у Србији

Свечаном академијом у Српској академији наука и уметности је 16. новембра обележено 95 година заштите интелектуалне својине у Републици Србији. Свечаности су присуствовали високи представници Владе Републике Србије, САНУ, Завода за хармонизацију унутрашњег тржишта ЕУ, Светске организације за интелектуалну својину, Европског завода за патенте, затим више од 30 представника националних организација за интелектуалну својину широм Европе, као и бројни домаћи гости из различитих организација са којима Завод за интелектуалну својину Републике Србије сарађује.

Скуп је отворила Невенка Новаковић, в.д. директора Завода за интелектуалну својину Републике Србије, рекавши да ова свечана академија представља централни догађај у оквиру програма под покровитељством Владе Републике Србије којим се обележава 95 година заштите интелектуалне својине, што потврђује значај који иновативне и креативне индустрије имају за развој конкурентности привреде Србије. Невенка Новаковић је подсетила на добре резултате које Србија остварује у области интелектуалне својине, о чему сведоче последњи извештаји Европске комисије о напретку Србије у евроинтеграцијама. Велику подршку овом догађају дала је и Српска академија наука и уметности, чији је председник, академик др Владимир Костић, изјавио да синергија науке и уметности са једне стране и интелектуалне својине са друге даје свој допринос стварању и напредовању интелектуалног капитала у сваком друштву.

Посета Антонија Кампиноса, председника Завода за хармонизацију унутрашњег тржишта ЕУ, као и билатерални разговор који је пре свечане академије имао са министром привреде, Жељком Сретићем, указују на препознавање напора које Србија улаже у развој делотворног система интелектуалне својине.

Антонио Кампинос је похвалио напредак који је Република Србија остварила у пољу иновативности, будући да је према последњем извештају Европске комисије о иновационим перформансама европских земаља Србија доспела у категорију „умерених иноватора“, раме уз раме са Норвешком и Чешком Републиком. Антонио Кампинос је додао да је евидентно да се у Србији интензивно ради на унапређењу иновација и предузетништва, да су административни капацитети Србије у институцијама које се баве заштитом интелектуалне својине добри, али и да је потребно још више радити на едукацији, као и примени релевантних закона у пракси.

На централном догађају прославе у САНУ је овом приликом потписан и нови трогодишњи билатерални план сарадње између Европске патентне организације и Завода за интелектуалну својину Републике Србије, за период од 2016-2018. године. Према билатералном споразуму о сарадњи, две организације ће спровести низ заједничких активности, укључујући професионалну обуку, подизање нивоа свести, развијање едукативног материјала, алата и услуга у области заштите интелектуалне својине. Тим поводом се, путем видео поруке, присутнима обратио председник Европске патентне организације, Беноа Батистели, нагласивши да овај догађај представља важно обележавање дуге традиције заштите интелектуалне

Едукативно-информативни центар

Завод за интелектуалну својину Републике Србије

својине на коју морамо бити поносни, поготово имајући у виду чињеницу да је Србија једна од 11 земаља потписница Париске конвенције 1883. године. “Одушевљени смо потписивањем новог споразума између наше две институције, што ће додатно допринети јачању патентног система у Србији и Европи. Тајминг ове иницијативе такође је од кључног значаја у контексту преговора Србије о чланству у ЕУ”, изјавио је председник Европске патентне организације. Видео поруком се, потом, присутнима обратио и генерални директор Светске организације за интелектуалну својину (WIPO), Френсис Гари, такође истакавши дугу традицију у заштити интелектуалне својине у Србији. Френсис Гари је подсетио на дугу сарадњу коју наша земља остварује са организацијом WIPO, која се огледа у конструктивном ангажману Србије у раду организације WIPO и блиским односима ове организације и Завода за интелектуалну својину Републике Србије.

У оквиру свечаности, наша институција је потписала и 16 меморандума о сарадњи са националним заводима других земаља. У питању су: Аустријски завод за патенте, Генерални директорат за патенте и жигове Албаније, Албански завод за ауторска права, Завод за интелектуалну својину Краљевине Белгије, Институт за интелектуално власништво Босне и Херцеговине, Завод за патенте Републике Бугарске, Дански завод за патенте и жигове, Организација за индустријску својину Грчке, Национални центар за интелектуалну својину Грузије, Државни завод за интелектуалну својину Народне Републике Кине, Завод за патенте Републике Летоније, Државни завод за индустријску својину Македоније, Мађарски завод за интелектуалну својину, Федерални завод за интелектуалну својину Руске Федерације, Руска државна академија за интелектуалну својину, Завод за индустријску својину Словачке Републике и Турски институт за патенте. Споразуми о сарадњи потписани су и између Завода за интелектуалну својину Републике Србије и бројних домаћих институција. Међу њима су: Правни факултет Универзитета у Београду, Фонд за иновациону делатност, Привредна комора Србије, Привредна комора Београда, Град Београд, Регионална привредна комора Краљево, Регионална привредна комора Зрењанин, Регионална привредна комора Ужице, Регионална привредна комора Панчево, Универзитет у Крагујевцу, Музеј Николе Тесле, Музеј Михајла Пупина у Идвору, Образовно-истраживачко друштво Михајло Пупин Београд и Регистар националног интернет домена Србије.

Свечаност је употпуњена и доделом награда Светске организације за интелектуалну својину, о чему можете прочитати чланак на следећој страници. ■

Добитници награда Светске организације за интелектуалну својину

У оквиру сарадње са Светском организацијом за интелектуалну својину спроведен је конкурс за доделу награда Светске организације за интелектуалну својину (WIPO) у четири категорије такмичења: награда проналазачу или групи проналазача за патент, награда за правно лице за регистровани индустријски дизајн, награда за аутора или групу аутора за истакнуте радове у области друштвено хуманистичких наука, награда за ученика или групу ученика средње школе и награда за изузетног домаћег корисника међународног система регистрације жигова. Награде Светске организације за интелектуалну својину су уручене победницима такмичења на централној прослави 95. годишнице Завода за интелектуалну својину 16. новембра 2015. године.

Победник у оквиру категорије проналазача за патент (WIPO Medal for Inventors) је проф. др. Милан Кекановић, професор на Грађевинском факултету у Суботици, за проналазак који је на тржишту познат под називом "StiroFert - inter-floor energy-saving structures", а за који је

остварена заштита следећим патентима: RS50224 (B); EP2102426 (B1); EA015878 (B1); US8122660 (B2); PT2102426 (E); AT526464 (T) и ES2372582 (T3). Реч је о проналаску за индустријску градњу објеката којим се решава проблем поједнако функционалне термоизолације грађевинског објекта у летњим и зимским условима као и његове побољшане носивости. Наведени проналазак омогућава 16% веће уштеде енергије у односу на постојећа решења, има велике развојне могућности и широку примену у земљи и иностранству. Друго место припало је проф. др. Милораду Митковићу за проналазак „Спољни фиксатор скелета“ који је заштићен домаћим патентом RS49741, на основу кога су признати следећи патенти у иностранству: EP1351613 (B1); DE60117865 (T2) и AT319379 (T). Треће место деле академици Дејан Поповић, професор са електротехничког факултета у Београду, и проф. др. Александар Вег са Машинског факултета у Београду, са проналаском „Сталак за одржавање баланса и оријентације тела при стајању и ходању“ заштићеним на основу домаће пријаве патента П-2007/0229 у иностранству патентима: EP2170241 (B1); ES2369469 (T3) и AT504283 (T), и Живослав Миловановић са проналаском „Уређај

са ротационим клиповима који се може користити као компресор, пумпа, вакуум пумпа, турбина, мотор и као друге погонске и гоњене хидрауличне-пнеуматске машине“ заштићеним у Србији патентом број 51355, а у иностранству са следећим патентима: EP2274503 (B1); JP5583658 (B2); DK2274503 (T3) и AU2009232511 (B2).

Победник у оквиру категорије за правна лица за регистровани индустријски дизајн (WIPO IP Enterprise Trophy) је фирма Buck d.o.o. из

Београда за индустријски дизајн две светиљке које су на тржишту познате као „Аиро лед рефлектор намењен за монтажу на еуро шинске системе“, који је заштићен на основу домаћег регистрованог индустријског дизајна 10855 и међународним дизајном бр. DM081538, и „Танграм лед уличну светиљку“, која је заштићена на основу домаће пријаве индустријског дизајна Д-0107/2013 на територији Србије под регистарским бројем 10929, и међународним дизајном бр. DM 082242. Према референтној листи фирме Buck, њихова расвета је само у 2014. години уграђена у преко 400 објеката у земљи и региону, затим у Азербејџану, Данској, Кипру, Казахстану, Русији, Украјини и Уједињеним Арапским Емиратима. Компанија Buck бави се одрживим дизајном са могућношћу рециклаже од 95% и њихови производи су енергетски ефикасни и ергономични. Друго место припало је фирми Belmil-Team d.o.o. из Аде за дизајн „Бачке торбе“ за које је призната заштита индустријским дизајном за територију Србије под регистарским бројевима 10962, 10764, 10757, 10694, 10687, 10629, док је дизајн међународно заштићен следећим регистрованим правима: DM085009, DM078025, DM077784, DM075759, DM074093.

Победник у оквиру категорије аутор или група аутора за истакнуте радове у области друштвено хуманистичких наука (WIPO Medal for Creativity) је др. Гордана Благојевић, виши научни сарадник у Етнографском институту Српске академије наука и уметности, за монографију „Словачко

наивно сликарство у Србији - Етноантрополошка студија идентитетских пракси“, Фондација Бабка Ковачица, Ковачица 2014 (ISBN 978-86-

82035-11-4 COBISS.SR-ID 212255244). Ова монографија доприноси промоцији мултиетничке креативности у друштву. Др. Гордана Благојевић има импресивну листу научних публикација у последњих пет година и изузетну библиографију која се састоји од око 60 различитих публикација у области етничког идентитета, мултикултурализма, културних контаката, народног стваралаштва, антропологије плеса и антропологије музике.

Победнику оквиру категорије ученика или група ученика средње школе (WIPO Schoolchildren's Trophy) је Никола Тепић, ученик четвртог разреда Треће београдске гимназије, са радом „Инкапсулација уреје

- формирање спороотпуштајућег ђубрива“. Овако дефинисан пројекат решава изузетно важан проблем који је актуелан свуда у свету и доприноси енергетској ефикасности али и заштити животне средине, јер регулише количину отпуштања ђубрива на локалном нивоу. Друго место припало је Јовану Крстићу, ученику четвртог разреда средње електротехничке школе „Никола Тесла“ у Нишу, са радом „Андроид гласовна контрола у енергетски ефикасним објектима помоћу Raspberry Pi платформе“. Треће место припало је Небојши Симићу, ученику трећег разреда средње електротехничке школе „Никола Тесла“ у Београду за рад „Алгоритам Nautilus“.

Награда за изузетног домаћег корисника међународног система регистрације жигова (награда WIPO Users' Trophy) припала је фармацеутској кући Галеника а.д. која је до

сада извршила међународну регистрацију за око 500 жигова, а на тржишту има око 50 високо позиционираних брендова. Галеника је од свог оснивања препознатљива као иновативна домаћа фармацеутска фабрика која је у својој, сада већ 70 година дугој историји, огромну важност придавала интелектуалној својини. Добар део производа у асортиману резултат је сопствених развојних капацитета и пројеката, сопствених технологија које су базирани на заштићеним правима интелектуалне својине. Око 95% пријављених патентних решења Галенике, резултирало је и регистрацијом патената, којих до данас има 124, што илуструје висок ниво иновативности у сопственом развоју.

Изложба „Дворана славних европских проналазача“

Међународна путујућа изложба Европске патентне организације „Дворана славних европских проналазача“, свечано је отворена у Историјском музеју Србије 16. новембра 2015. године. После Немачке, Италије и Хрватске, сви заинтересовани грађани наше земље су у прилици да у периоду до 20. фебруара 2016. године посете изложбу која кроз интерактивне експонате представља седам проналазача који су били награђени у такмичењима за најбољег европског проналазача године. Ову награду додељује Европска патентна организација од 2006. године и њоме се одају признања проналазачима за генијалност и посвећеност којима су допринели побољшању квалитета живота и економији кроз стварање нових радних места.

Изложени су проналазаци:

- Ен Ламбрехтс из Белгије је дошла до проналаска који повећава затезну чврстоћу бетона на савијање за преко 30% чиме он постаје лакши, јачи и омогућава нове начине коришћења бетона. То се постиже употребом на хиљаде малих кукастих челичних влакана дужине 55 мм која се мешају са бетоном како би му се ојачала структура. Цена градње је за 10% нижа.
- Дански тим, чији су чланови власници преко 30 патената, створио је нов, компјутеризован поступак за производњу слушних апарата прилагођених ушној шкољци. Овај проналазак повећава квалитет живота милионима људи који пате од умереног до јаког губитка слуха.
- Професор Јозеф Биле са Универзитета Хајделберг из Немачке, допринео је револуцији у области

мапирања неправилности у рожњачи ока. Поднео је око 100 пријава патената у области офталмологије и пионир је у области ласерског исправљања кратковидости, далековидости и астигматизма.

- Тим из Уједињеног Краљевства пронашао је начин како да се уграде неприродне аминокиселине у протеине чиме се омогућава стварање нових типова протеина који се користе и тестирају за лечење различитих болести као што су дијабетес, мултипла склероза, срчани проблеми, прекомерна дебелина, као и за откривање рака.
- У области комуникационих технологија, врхунски стручњак за бежичне системе, Јан Харстен из Холандије, пронашао је нови начин за међусобно бежично повезивање електронских уређаја на малим удаљеностима. Блутут се користи у компјутерским периферијама,

контроли саобраћаја, медицинској опреми, бежичним управљачима за игру и у многим мобилним уређајима.

- Италијански проналазач Бенедето Виња заслужан је за проналазак 3Д сензора кретања и пионир је у развоју микро-електро-механичких система. Захваљујући својим карактеристикама, 3Д сензор је нашао примену у GPS уређајима, у индустријској, медицинској и научној опреми. Користи се у једној од најпопуларнијих кућних видео игара на свету - Nintendo Wii.
- За проналазак поступка рециклирања старих батерија и поновно коришћење преко 98% метала из њих, заслужан је Фарук Теџар из Француске. Овим поступком се рециклира више литијума из мање од тоне старих батерија, него што се може добити из 25 тона руде литијума. ■

Изложба „Индустријска својина у Србији“

У Галерији науке и технике Српске академије наука и уметности у периоду од 12-25. новембра 2015. године посетиоци су могли да посете изложбу „Индустријска својина Србије“. Изложба је била део програма прославе 95 година заштите интелектуалне својине у Србији са циљем да се домаћој јавности представи заштита права индустријске својине на територији наше земље.

Том приликом су јавности били изложени експонати који приказују домаће проналаске заштићене патентима, жигове привредних субјеката, индустријске дизајне и ознаке географског порекла, који су своју репутацију градили управо на темељу регистрације права у Заводу за интелектуалну својину или преко европских или међународних организација за заштиту индустријске својине у којима је Србија остварила чланство.

Имајући у виду значај истраживања за технолошки развој земље, поставком су обухваћени проналасци из области медицине и фармације, пољопривреде и прехранбених технологија, као и низ проналазача који се тичу обновљивих извора енергије, санације клизишта и заштите животне средине. Део изложбе посвећен је домаћим чувеним проналасцима

заштићених патентом из прошлог века, које су стварали наши научници са значајним доприносом на пољу технике. Реч је о патентима наших уважених научника Милутина Миланковића, Бранка Жежеља, Миомира Вукобратовића, Бранислава Билена и Данице Гајић.

Двадесет излагача, претежно из области прехранбене и фармацеутске индустрије у Србији, изложило је своје

највредније жигове по којима су познати како српској тако и међународној јавности, а међу изложеним регистрованим индустријским дизајнима су били и они који су добијали престижне награде на међународним изложбама дизајна у својим областима.

Посебан део изложбе био је посвећен неким од познатих традиционалних производа из Србије који су заштићени ознаком географског порекла као што су: Пиротски ћилим, Лесковачки ајвар, Футошки купус, Бездански дамаст, Ариљска малина, Бермет и Хомолски мед.

Изложбу је за две недеље посетило око 1000 посетилаца, а неки од њих су посетили изложбу током 9 организованих посета од стране стручњака Завода за интелектуалну својину. Једна од њих је била и посета чланова страних делегација као и других учесника Свечане академије одржане 16. новембра којом је обележена годишњица Завода за интелектуалну својину Републике Србије. ■

Сигурно не бисте ризиковали живот вашег детета!

Ово је назив публикације и кампање започете 17. децембра 2015. намењене подизању свести о постојању и препознавању кривотворених играчака. Кампања се одвија у сарадњи са Министарством трговине, туризма и телекомуникација и другим органима за спровођење права интелектуалне својине и подршку привреди. Током 2014. године, надлежни органи су запленили више од 107.000 кривотворених играчака намењених потрошачима у Србији, које су могле да угрозе здравље деце. Кривотворене играчке могу садржати отрове, а стандард израде делова је низак, те ситни делови могу лако да отпаду и деца могу бити изложена ризику од давлeња.

Поред ризика по здравље деце, ту су и економске последице кривотворења у овом сектору. Недавно објављена студија Опсерваторије при Организацији за хармонизацију унутрашњег тржишта (OHIM) указује да се у Европској унији губи 12.3%, односно 1,4 милијарде евра, од продаје кривотворених играчака и игара, што може бити претворено у губитак 6.150 радних места. Директни или индиректни ефекти кривотворења у овом

индустријском сектору јесу и губици у износу од 370 милиона евра на име прихода од различитих такси и социјалних издвајања. Студија је обухватила производњу лутака, пуњених играчака, музичке инструменте, моделе возова и слагалица, друштвене игре, док није обухватила конзолне игре, рачунарске игре или бицикле.

Наведену студију можете преузети на следећем линку: <https://oami.europa.eu/ohimportal/el/web/observatory/news/-/action/view/2599282>.

Више о кампањи можете прочитати на сајту Завода за интелектуалну својину, на адреси www.zis.gov.rs.

Новости

Србија се придружила платформи DesignView

Подаци Завода за интелектуалну својину Републике Србије у вези са индустријским дизајном су од октобра 2015. године доступни преко алата за претраживање DesignView. Укључивање Завода за интелектуалну својину у платформу DesignView је резултат програма међународне сарадње којим управља Канцеларија за хармонизацију унутрашњег тржишта (OHIM) у сарадњи са својим међународним партнерима. Придруживањем Завода за интелектуалну својину Републике Србије, у DesignView је сада укључено укупно 37 завода. Заједно са 10.000 дизајна из Србије, Designview сада пружа информације и омогућује приступ за више од 8,7 милиона индустријских дизајна. Више о наведеној бази података можете сазнати на сајту www.tmdn.org.

Завршена WIPO радионица „Маркетинг и вредновање интелектуалне својине“

У Заводу за интелектуалну својину Републике Србије је у октобру одржана тродневна радионица под називом „Маркетинг и вредновање интелектуалне својине“ у заједничкој организацији Светске организације за интелектуалну својину (WIPO), Завода за интелектуалну својину Републике Србије и Универзитета у Београду. На радионици су обрађене бројне теме у вези са комерцијализацијом, маркетингом и проценом вредности интелектуалне својине. Међу предавачима су били Олга Спасић, руководилац секције за иновационе структуре у Светској организацији за интелектуалну својину, Пјер Бига, председник међународне организације „ICM Advisors“ и Мари Пети из компаније „Avance“.

Одржан семинар о колективном остваривању ауторског и сродних права

У децембру је у Београду одржан семинар о колективном остваривању ауторског и сродних права, у сарадњи Европске Комисије, преко TAIEХ инструмента, и Завода за интелектуалну својину Републике Србије. Семинар је један у низу догађаја у оквиру реализације Програма обележавања 95 година заштите интелектуалне својине у Републици Србији, који је Влада Републике Србије прихватила 20. августа 2015. године. Циљ овог семинара је био да обезбеди детаљне информације о изазовима колективног остваривања ауторског и сродних права у вези са имплементацијом директиве 2014/26/EУ, као и у вези са радикалним утицајем дигиталне технологије и интернета на ауторско и сродна права. Скуп је отворила Невенка Новаковић, руководилац Завода за интелектуалну својину Републике Србије, а међу предавачима су, између осталих, били адвокат и руководилац јединице за ауторско право у Министарству културе Данске, Ники Валбјерн Требјен, почасни професор Универзитета у Копенхагену, Јорген Сави Бломквист и Ларс Ундербјерг из Stop Nordik Denmark организације.

DesignView

Едукативно
Информативни
Центар

Завод за интелектуалну својину Републике Србије, Кнегиње Љубице 5, 11 000 Београд;

телефон: (+381 11) 202 58 00; www.zis.gov.rs

• в.д. директора: Невенка Новаковић • уредник: др Никола Радовановић
• техничка обрада: Драгана Томић Стојиљковић • контакт е-mail: info.EIC@zis.gov.rs

Завод за
интелектуалну својину
Републике Србије